

Kultur- og kirke departementet

Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

Bibliotekreform 2014

Høringsuttalelse fra Øvre Eiker kommune

Øvre Eiker kommune takker for en grundig og viktig utredning som bringer de fleste problemstillingene i norsk bibliotekvesen inn i et samlet dokument. Utredningen skisserer klart bibliotekenes samfunnsoppdrag og kan være en god innføring i norsk bibliotekvesen også for den som ikke kjenner bibliotekvesenet gjennom egen profesjon. Det er en styrke for forståelsen av bibliotekenes virksomhet og interne nettverk, at utredningen omhandler hele biblioteksektoren; fra folke- og skolebibliotek i kommunene, via fag- og forskningsbibliotek ved utdanningsinstitusjoner og kunnskapsbedrifter til Nasjonalbibliotekets betydning som koordinator og utviklingsaktør for hele sektoren.

Generelle kommentarer

Bibliotekreform 2014 inneholder mange gode forslag til tiltak som vi umiddelbart vil gi vår støtte. Satsingen på IKT-utvikling og digitale ressurser er et viktig område å prioritere for bibliotekene i åra som kommer om en ønsker å framstå som interessant for publikum. Vi setter samtidig pris på at utredningen også tar på alvor bibliotekenes viktige rolle som formidlere av litteratur og deres mulighet for å bidra til leselyst og økt leseferdighet i befolkningen.

Det eneste kontroversielle forslaget i utredningen er, etter vår oppfatning, punktet om konsolidering av folkebibliotekene i Norge. Særlig fordi det ser ut til at pengene følger bibliotek som konsolideres, slik at store befolkningsgrupper vil være fratatt evt. statlige tilskudd til forbedring av deres bibliotektilbud om reformen gjennomføres slik den nå foreligger. Det vil være beklagelig hvis Bibliotekreform 2014 munner ut i en stortingsmelding som ikke har som mål å heve nivået på den norske biblioteksektoren som helhet.

Kommentarer til de enkelte forslagene

1.1 Tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester

Norsk digitalt bibliotek synes som et viktigere satsningsområde sett i forhold til publikums behov enn en ABM-portal.

1.5 Videreutvikle kultur- og litteraturformidlingen i bibliotekene

Vi ser positivt på en styrking av litteraturtilbudet i Den kulturelle skolesekken og hittil har ordningen med et profesjonelt tilbud fra fylkesbiblioteket fungert veldig bra i kommunene. Det er

en stor avlastning for lokale aktører og en kvalitetssikring av det kommunale tilbudet at vi har fylkesbiblioteket å støtte oss på i denne sammenhengen.

2.1 Styrke og utvikle de organisatoriske enhetene i Norgesbiblioteket

Øvre Eiker kommune er skeptisk til forslaget om konsolidering av folkebibliotekene i Norge som eneste farbare vei for en styrking av sektoren. I vår kommune har vi en aktiv politikk når det gjelder å bygge sterke lokalsamfunn. Bibliotekene skaper viktige møteplasser og bidrar til lokal identitet, og kommunen ønsker å opprettholde styringen over hvordan bibliotekstrukturen i Øvre Eiker skal se ut også i framtida. Øvre Eiker kommune kan velge å stå utenfor en konsolideringsprosess fordi vi allerede ligger over minstekravet for antall årsverk for et konsolidert bibliotek, men vil kommunen da gå glipp av mulige stimuleringsmidler? Det synes uheldig å knytte tilskudd fra reformen utelukkende til konsolideringsprosessen, siden mange store kommuner med store befolkningsgrupper da vil forfordes i forhold til mindre kommuner. Behovet for tilskudd for å forbedre bibliotektilbudet er like mye til stede i store som i små kommuner.

Når det gjelder utviklingen av skolebibliotekene og iverksettelse av et program på dette området, hilses det velkommen i vår kommune. Vi er en kommune med flere kombinasjonsbibliotek, men ser behovet for fungerende skolebibliotek også på de skolene som ikke er kombinert med en filial av folkebiblioteket. Det trengs et stort nasjonalt løft på skolebibliotekfronten, og vi håper inderlig at Bibliotekreform 2014 kan være med på å sette søkelys på situasjonen ved landets skolebibliotek.

2.2 Videreutvikle det fysiske biblioteket

En gjeninnføring av statlige tilskudd til kommuner som ønsker å bygge nye bibliotek, hilser vi velkommen, men ser at forutsetningen for å motta et evt. tilskudd, er at kommunen har et konsolidert bibliotek. Det vil i praksis bety at en kommune som vår ikke vil kunne oppnå lokaltilskudd hvis den ikke driver bibliotek i samarbeid med en nabokommune, noe som synes urimelig.

2.3 Utvikle et brukerorientert og samarbeidende Norgesbibliotek

Nedre Buskerud har hatt en fraktilordning i mange år som de lokale bibliotekene har hatt stor nytte av. Denne ordningen er nå i ferd med å utvides, noe vi ser fram til. En landsomfattende ordning med bibliotektransport vil bety en stor arbeidsbesparelse for oss når det gjelder pakking og forsendelse av fjernlån.

Når det gjelder bibliotekloven, synes det naturlig at den endres hvis en ønsker at det offentlige bibliotekNorge skal framstå som et enhetlig nettverk overfor publikum. En styrking av kravet om skolebibliotek i opplæringsloven, er også helt nødvendig for at skolene skal prioritere ressurser til en bibliotektjeneste.

3.1 Fornye den samlede kompetansen i biblioteksektoren

Kompetanseheving i norske bibliotek er av stor betydning for den tjenesten som tilbys publikum. Vi er uenige i at innsatsmidler på dette området bare skal styres til konsoliderte bibliotek. Tanken bak Bibliotekutredning 2014 kan da umulig være at alle folkebibliotek i Norge skal konsolideres? Det kan f.eks være et større behov for kompetanseheving blant ansatte i et stort folkebibliotek med mange ansatte med forskjellig bakgrunn og utdanning, enn det kan være i et mindre bibliotek med nyutdannet bibliotekar.

Fylkesbibliotekene bør være en sentral del av nettverket i Norgesbiblioteket når det gjelder fornyelse og vedlikehold av kompetansen i bibliotekene. Fylkesbibliotekene kjenner både sin region og det nasjonale bibliotekfeltet og er de nærmeste til å kunne tilby bibliotekansatte riktig opplæring til en overkommelig pris i rimelig nærhet fra arbeidsplassen. Et fylkesbibliotek kan også drive oppsøkende virksomhet og bygge kompetansen i et bibliotek ved å besøke bibliotekene. Fylkesbiblioteket er det mest fleksible kompetansesenteret vi har i bibliotekvesenet og må utvikles

videre for å kunne ta på seg rollen som en sterk regional utviklingsaktør til beste for alle bibliotekansatte i regionen.

Bibliotekutredningen bør følges opp av en stortingsmelding. Bare på den måten kan en få en politisk debatt og en politisk forpliktelse overfor en sektor som er svært viktig i et samfunn som vil bygge framtida på kunnskap og utdanning.

Med hilsen

Anne Foss
Biblioteksjef